

**PROCJENA TOLERANTNOSTI HRVATSKE GERMPLAZME VINOVE
LOZE NA SUŠU (KK.05.1.1.02.0010)**

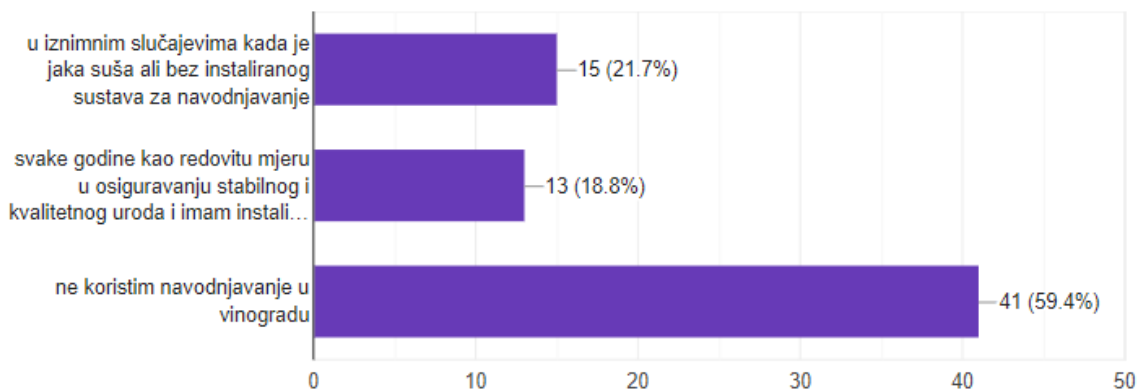
**SHEMA ZA JAČANJE PRIMIJENJENIH ISTRAŽIVANJA ZA MJERE
PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA**

Razdoblje provedbe projekta: 1. ožujka 2020. do 1. ožujka 2023.

Anketa dionika o utjecaju klimatskih promjena na vinogradarstvo i
autohtoni sortiment

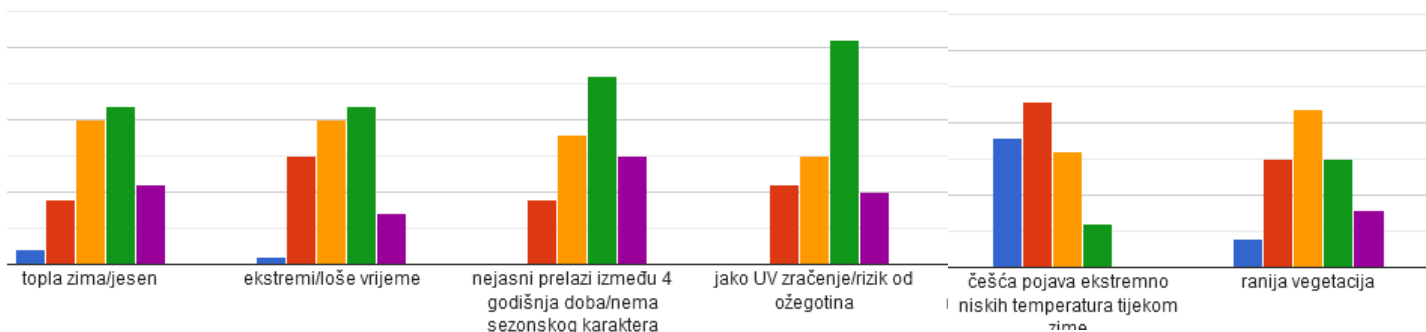
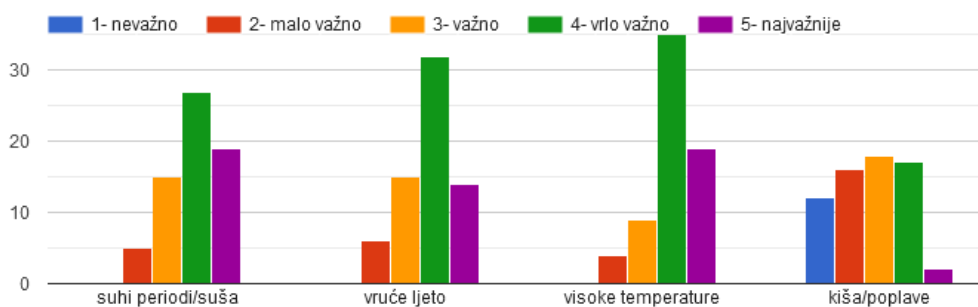
U sklopu projekta provedeno je on-line anketiranje poljoprivrednih proizvođača koji se bave vinogradarstvom i vinarstvom. Anketni upitnik se sastojao od ukupno 39 otvorenih i zatvorenih pitanja, strukturiranih i polu strukturiranih, pitanja s Lickertovom skalom. Upitnik je strukturiran na način da se dio pitanja odnosio na socio – demografske karakteristike ispitanika, set pitanja odnosio se na količinu i način vinogradarske i vinarske proizvodnje, set pitanja odnosio se na uočavanje klimatskih promjena i njihova pozitivnog/negativnog utjecaja na njihovu poljoprivrednu proizvodnju, te načine trženja njihovih proizvoda.

Anketni upitnik ispunilo je ukupno 79 ispitanika. Prosječna dob ispitanika je 44,2 godine, od čega je sudjelovalo 11,3% žena i 88,7% muškaraca. Najveći udio ispitanika (67,8%) imalo je visoko/više obrazovanje, zatim srednjoškolsko 24,6%, od čega čak 84% je bilo s obrazovanjem iz područja poljoprivrede. Na pitanje o godinama bavljenja vinogradarstvom i vinarstvom, najveći dio ispitanika (26%) bavi se uzgojem više od 31 godinu, zatim 20% ispitanika bavi se uzgojem od 16 do 20 godina, dok je najmanji udio ispitanika 8% onih koji se bave do 5 godina vinogradarstvom i vinarstvom. Iznimno visokom udjelu ispitanika (96%) vinogradarstvo i vinarstvo je primarna djelatnost i izvor prihoda za kućanstvo. Prosječan prinos na 1ha vinograda je bio 7,65 tona, ali prinosi variraju zavisno o klimatskim ne/prilikama u godini uzgoja. Gotovo svi (96%) ispitanici su primijetili promjenu klimatskih prilika u svojoj vinogradarskoj regiji proizvodnje. Najveći udio ispitanika bio je iz vinogradarske regije Hrvatske Istre i Kvarnera (42%), zatim iz Dalmacije (40,6%), potom Središnje bregovite Hrvatske (10,1%), te najmanji udio od 8,7% iz Slavonije i hrvatskog Podunavlja. Po pitanju navodnjavanja, najveći udio ispitanika 59,4% ne koristi navodnjavanje u vinogradu, dok ostali udio od 40,6% koriste povremeno ili imaju instaliran sustav navodnjavanja i koriste ga kao agrotehničku mjeru u proizvodnji (slika 11). Na pitanju o superiornijim sortama koje bolje podnose sušu, 74% ispitanika smatra da postoje sorte koje bolje podnose sušu. Ukupno 85% ispitanika kažu da promjena vremenskih uvjeta utječe na pojavu bolesti (plemenjače, pepelnice, sive plijesni) grožđa, dok je najveći udio ispitanika (28,3%) primijetio smeđe ožegotine na bobicama, zatim 26,7% venuće i klonulost trsova i sušenje listova, zatim 10% smežuranost bobica, te naposljetku 8,3% izrazito i neuobičajeno žućenje listova.

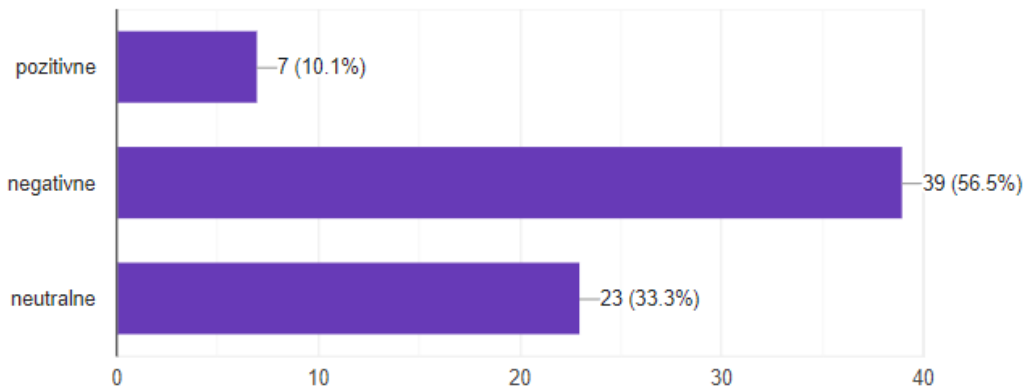
Slika 11. Korištenje navodnjavanja u vinogradu ispitanika

Na Lickertovoj skali (1 najmanje važno, 5 najvažnije) ispitanici su odgovorili u najvećoj mjeri (53%) sa iznimno važnim (4) na pitanje da ocijene važnost izbora sorte za sušne uvjete vinogradarenja. Ukoliko vremenski uvjeti postanu nestabilni za uzgoj sorata koje trenutno uzgajaju, 54% ne misli da bi mogli uzgajati neke druge sorte u svojim vinogradima. Gotovo svi (96%) ispitanici smatraju da promjena vremenskih uvjeta utječe na kvalitetu grožđa, dok ih 42% smatra da utjecaj suše nije niti negativan niti pozitivan (3) na kvalitetu vina i grožđa, zatim 30% da ima pozitivan utjecaj na kvalitetu. Na pitanje o klimatskim elementima za koje smatraju da se vezuju za efekte klimatskih promjena, iznimno važnima označili su suhi period/suše; vruća ljeta s visokim temperaturama; jaka UV zračenja i ožegotine, dok su manje važnim označili kiše/poplave; topla zima/jesen; ranija vegetacija (slika 12).

Slika 12. Klimatski elementi za koje ispitanici smatraju da se vezuju za efekte klimatskih promjena

Na posljetku smo proizvođače pitali jesu li ekonomske posljedice klimatskih promjena pozitivne, negativne ili neutralne za njihovo poslovanje u vinogradarstvu i vinarstvu, te je većina 56,5% rekla da su negativne, trećina od 33,3% da su neutralne, dok ih čak 10,2% smatra da su klimatske promjene pozitivno utjecale na njihovo poslovanje (slika 13).

Slika 13. Odgovori o ekonomskim posljedicama klimatskih promjena na poslovanje u vinogradarstvu i vinarstvu ispitanika